

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

20/7/2020

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ

Ο υπερκαταναλωτισμός αποτελεί φαινόμενο που κυριαρχεί στη σύγχρονη κοινωνία. Σύμφωνα μ' αυτόν δημιουργούνται επίπλαστες, φανταστικές ανάγκες στον άνθρωπο, ο οποίος καλείται να τις καλύψει αγοράζοντας καταναλωτικά προϊόντα. Κατά συνέπεια, τα υλικά αγαθά παράγονται και καταναλώνονται σε μεγάλες, μαζικές ποσότητες. Η κατανάλωση έχει μεταβληθεί σε αυτοσκοπό και όλες οι ανθρώπινες ενέργειες περιστρέφονται και στοχεύουν στην απόκτηση υλικών αγαθών. Οι επιλογές του ατόμου αποτελούν προϊόντα ετεροκατεύθυνσης.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΥ

- Σήμερα παράγονται άφθονα προϊόντα, τα οποία είναι παρόντα σε όλες τις αγορές. Το κοινό δελεάζεται και εξωθείται στην κατανάλωσή τους.
- Ο σύγχρονος υπερκαταναλωτισμός είναι εμφανής, καθώς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κατακλύζονται από διαφημίσεις, και καταναλωτικά πρότυπα που έχουν απήχηση στο κοινό.
- Όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες, η ανθρώπινη σκέψη και η προσωπική εργασία έχουν ως μοναδικό στόχο την απόκτηση υλικών προϊόντων.
- Σήμερα, έχει διαμορφωθεί ολόκληρος ανθρώπινος τομέας εργασίας που ασχολείται με το σχεδιασμό, την παραγωγή και την προώθηση προϊόντων στην αγορά.

ΑΙΤΙΕΣ ΥΠΕΡΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΥ

- Ο σύγχρονος άνθρωπος βιώνει καθημερινά ποικίλα προβλήματα που σχετίζονται με τις κοινωνικές δομές. Είναι αποξενωμένος από το συνάνθρωπό του, το άγχος και η ένταση κυριαρχούν στη ζωή του, αισθάνεται ανασφάλεια για το μέλλον του, συχνά πλήττει με τις ασχολίες του. Σαν αποτέλεσμα, στρέφεται στην υπέρμετρη αγορά προϊόντων, για να καλύψει τα ψυχικά του κενά. Εκτονώνεται οδηγούμενος στην υπερκατανάλωση.
- Η υπέρμετρη ανάπτυξη της τεχνολογίας ευνόησε τη μαζική παραγωγή αγαθών. Το κόστος μειώθηκε και τα προϊόντα έγιναν προσιτά στο κοινό. Κατά συνέπεια, κάθε πολίτης έχει πρόσβαση σε ορισμένα επιτεύγματα και στρέφεται αχόρταγα προς την απόκτησή τους. Άλλωστε για να υποστηριχθεί και να επιβιώσει το σύγχρονο βιομηχανικό υπερπαραγωγικό σύστημα πρέπει να καταναλωθούν τα παραγόμενα προϊόντα.
- Στη σύγχρονη εποχή έχει επικρατήσει η αντίληψη ότι η επιτυχία και η ευτυχία ταυτίζονται με την κατοχή υλικών αγαθών. Έτσι, όλοι στοχεύουν στην υπερκατανάλωση, για να καταξιωθούν κοινωνικά.
- Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας κυρίως με την προβολή διαφημίσεων επηρεάζουν και κατευθύνουν το κοινό στην απόκτηση των προβαλλόμενων προϊόντων. Έτσι, επιβάλλουν δευτερεύουσες ανάγκες στον άνθρωπο για να εξυπηρετήσουν τα οικονομικά συμφέροντα των ισχυρών.
- Σήμερα, αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός ότι έχει μειωθεί η αξία των πνευματικών αγαθών. Υπάρχει έκπτωση των ανθρωπιστικών αξιών, ενώ τη θέση της αρετής παίρνει το χρήμα και ο υλικός ευδαιμονισμός.
- Όταν η κοινωνική προσοχή είναι σαφώς προσανατολισμένη στον υλικό πλούτο, ο λαός αποπροσανατολίζεται από τα φλέγοντα ζητήματα του τόπου, με αποτέλεσμα οι λίγοι να επιλέγουν το σύστημα διακυβέρνησης

που επιθυμούν. Συνεπώς η προσπάθεια για αποπροσανατολισμό επιφέρει τον υπερκαταναλωτισμό.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΥ

- Σα θετική επίδραση του καταναλωτικού πνεύματος θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι συντελεί στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου του σύγχρονου ανθρώπου. Με την πληθώρα των προϊόντων που κυριαρχούν στην αγορά το άτομο μπορεί να απολαύσει πολλά αγαθά και να μη ζει με στερήσεις.
- Ο άνθρωπος υποδουλώνεται στην ύλη και ουσιαστικά χάνει το ανώτατο αγαθό της ελευθερίας. Γίνεται δέσμιος των καταναλωτικών αγαθών και οι επιλογές του είναι προϊόντα του καταναλωτικού πνεύματος.
- Το άγχος κυριεύει τη ζωή του, γιατί προσπαθεί να αντεπεξέλθει οικονομικά στις πολλαπλές ανάγκες, που του επιβάλλονται.
- Το άτομο πιστεύει ότι ολοκληρώνεται συναισθηματικά με τα υλικά αγαθά και κατά συνέπεια αλλοτριώνεται, καθώς απομακρύνεται από τους συνανθρώπους του και από τον ίδιο του τον εαυτό. Δε γνωρίζει τις ανάγκες του και παραμελεί τον πνευματικό και ηθικό τομέα της προσωπικότητας του.
- Στον εργασιακό τομέα, επέρχεται αλλοτρίωση, καθώς το άτομο δε βλέπει την απασχόληση του σαν ευκαιρία για δημιουργία, αλλά σα μέσο για την κάλυψη των αναγκών του.
- Ο καταναλωτισμός έχει σα συνέπεια την επικίνδυνη μείωση του ελεύθερου χρόνου, αφού ο σύγχρονος άνθρωπος συχνά αναζητά και δεύτερη εργασία, για να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις πολλαπλές απαιτήσεις.
- Το φυσικό περιβάλλον υφίσταται ανεπανόρθωτες καταστροφές. Οι αυξανόμενες καταναλωτικές απαιτήσεις των ανθρώπων επιφέρουν την υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων. Η εξάντληση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της φύσης γίνεται με ταχύτατους ρυθμούς. Επιπλέον, με τη μεγάλη βιομηχανική ανάπτυξη ρυπαίνεται και μολύνεται το φυσικό περιβάλλον.
- Ο σύγχρονος άνθρωπος αδιαφορεί για τις πολιτικές και κοινωνικές καταστάσεις του τόπου του, καθώς το μόνο ενδιαφέρον του είναι ο υλικός πλουτισμός. Κατά συνέπεια, χειραγωγείται και ετεροκατευθύνεται.
- Οι άνθρωποι αποξενώνονται μεταξύ τους και οι σχέσεις καθορίζονται με βάση το προσωπικό συμφέρον και την ιδιοτέλεια.
- Επέρχεται τυποποίηση της ανθρώπινης σκέψης και συμπεριφοράς ενώ απουσιάζει η ατομική ιδιαιτερότητα, καθώς η σύγχρονη κοινωνία οδηγεί σ' αυτή την οδό. Όλοι διακατέχονται από τις ίδιες ανάγκες και δρουν όμοια. Έτσι, επέρχεται ομοιομορφία.
- Ο υπερκαταναλωτισμός είναι υπεύθυνος για την αύξηση της βίας και της εγκληματικότητας, καθώς συχνά καταφεύγουν τα άτομα σε άνομες πράξεις για να εξασφαλίσουν τον υλικό πλούτο.
- Η υπερκατανάλωση αποτελεί βασική αιτία για την οικονομική εξασθένηση τόσο των ατόμων όσο και των κοινωνιών. Η αύξηση του πληθωρισμού και η άνιση κατανομή του πλούτου είναι απόρροια της.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- Η παιδεία είναι αναγκαίο να γίνει ανθρωπιστική και ανθρωποκεντρική. Πρέπει να στοχεύει στη δημιουργία ατόμων με ολοκληρωμένη προσωπικότητα, με ευρύτητα σκέψης και υπευθυνότητα. Έτσι, οι

άνθρωποι θα είναι σε θέση να κρίνουν ποια αγαθά τους προσφέρουν ποιότητα ζωής.

- Σκόπιμο κρίνεται να επανατοποθετηθεί ο άνθρωπος απέναντι στα επιτεύγματα του τεχνολογικού - καταναλωτικού πολιτισμού. Οφείλει να συνειδητοποιήσει ότι όχι μόνο η ύλη αλλά και οι κοινωνικές και πνευματικές αξίες οδηγούν στην ευτυχία.
- Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης οφείλουν να περιορίσουν τον αριθμό των διαφημίσεων που βομβαρδίζουν καθημερινά το άτομο και το οδηγούν στην υπερκατανάλωση.
- Απαραίτητο κρίνεται να γίνει νέος οικονομικός σχεδιασμός που θα σέβεται το περιβάλλον και θα μετριάξει την υπερβολική κατανάλωση.